

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Ніредьгазький Університет (Угорщина)
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту
в публічному адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

«УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ»

*Тези доповідей міжнародної
науково-практичної конференції*

**м. Мукачево, Україна
22-23 березня 2017 р.**

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Ніредьгазький Університет (Угорщина)
Державна вища техніко-економічна школа ім. Броніслава Маркевича в
Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному адмініструванні у
Братиславі (Словаччина)**

**«УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ»**

**«ECONOMIC PROCESSES MANAGEMENT: MODERN
REALIA AND CHALLENGES»**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

22-23 березня 2017 р.

**Мукачево
2017**

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Базилук В.Б. Теоретико-методологічні аспекти впливу інституційного середовища на розвиток складних економічних систем	13
Бондарчук Т.Л. Соціальна роль підприємництва (екскурс до історії вітчизняної економіки)	14
Кухарская Н.А. К вопросу об определении понятия «механизм» в экономических процессах	16
Матусевич К.М. Золотий стандарт і англійська політична економія	18
Паулик А.Я., Мартинишин В.В. Теоретичні засади формування механізму стимулювання праці	20
Проскуріна О.І. Форми міжнародних економічних відносин	21
Чернявська Є.І. Державне регулювання економіки: сутність, форми, межі	22

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Базавлук Н.Г. Інтелектуальні ресурси суспільства як джерело конкурентоспроможності та економічного лідерства країни	25
Богач Л.В. Особливості земельних перетворень в Україні	27
Бойко Я.М. Окремі аспекти зайнятості та безробіття на ринку праці в Україні	28
Болдова А.А., Гончар С.В. Прямі іноземні інвестиції: огляд сучасного стану	30
Братюк В.П. Особливості формування страхового ринку	31
Гапак Н.М. ВВП України: динаміка та тенденції	33
Гнатенко Є.Ю. Кластеризація як інструментів інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва	35
Готра В.В., Ігнатко М.І. Теоретичні основи управління інноваційним розвитком агропромислового виробництва України	37
Журавель Г.П., Журавель Ю.Г. Концептуальні аспекти модернізації національної економіки	39
Коваль С.І. Роль територіального маркетингу в реалізації місцевого самоврядування	41
Ковальчук І.Є. Туризм в Україні: реалії та перспективи	43
Козакевич В.О. Розроблення моделі взаємодії факторів виробництва при вирощуванні осетрових видів риб	45
Кушніренко О.М., Дейнеко О.Т. Система інструментів для захисту вітчизняних виробників в рамках дії торговельних угод	47
Магута О.В. Зміна структури фінансового забезпечення вищої освіти в Україні	49
Медвідь Ю.О. Сутність та роль попереднього інформування в системі митного контролю	51
Морохович В.С., Підлипний Ю.В. Кореляційно-регресійне моделювання розвитку ринку туристичних послуг у Закарпатській області	52
Новохатська А.О., Лазебник Л.Л. Податкове адміністрування і контроль: їх сутність, спільні ознаки та відмінності	54
Рубіш І.І. Спеціальні економічні зони та території пріоритетного розвитку як чинник активізації інвестиційного процесу в Україні	57
Сафонік Н.П. Зарубіжний досвід соціального захисту інвалідів та можливості його застосування в Україні	59
Семененко Т.О. Інфляційне таргетування: реалії вітчизняної економіки	61
Смачило В.В., Халіна В.Ю. Перспективи створення соціального підприємства в Україні	63
Халимон К.О. Економічний механізм державного регулювання сільського	64

господарства України

Черничко Т.В., Черничко С.Ф. Державний борг як одна з економічних загроз розвитку України 66

Шепетило Ю.О. Розвиток агропродовольчого ринку в контексті інтеграції в ЄС 68

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Анталовська О.В. Бар'єри стратегічного управління на вітчизняних підприємствах 71

Бабій І.В. Людський потенціал та капітал підприємства 73

Барнич Я.Я. Роль ринкової сегментації у процесі розробки товарних стратегій 75

Береш О.Й. Управління рекламною діяльністю підприємства - суб'єкта ЗЕД в умовах глобалізації 77

Битківська А.В. Роль аудиторського контролю в умовах застосування процедур відновлення платоспроможності та банкрутства до вітчизняних підприємств 79

Будник Л.А., Михайлишин Н.П. Економічна експертиза маркетингової стратегії підприємства 81

Величко О.В. Забезпеченість сільськогосподарських підприємств виробничим потенціалом 83

Висоцький А.Л., Симак А.В. Діагностування збутового потенціалу підприємства за видами продукції за показником маржинального доходу 85

Волкова М.В. Управління маркетинговою діяльністю підприємства 87

Вороніна А.В., Ніколаєва К.М. Передумови формування стратегії розвитку персоналу організації 88

Гоблик-Маркович Н.М., Федько Г.В. Сучасне управління як засіб ефективної діяльності підприємства готельного господарства 90

Гоголь Т.В. Проблема забезпечення захисту бренду підприємства 92

Грек А.В. Розвиток ресурсно-технічного потенціалу сільськогосподарських підприємств 94

Григорук П.М. Рекомендації щодо оцінювання апостеріорної ефективності маркетингових рішень 96

Гришко В.А., Федусевич Р.-І. В. Теоретичні засади вдосконалення управління інноваційною діяльністю на підприємстві 98

Гуцалюк О.М. Теоретико-методологічне забезпечення розвитку корпоративних інтеграційних процесів 100

Дуда Г.Б. Методи дослідження трудового потенціалу аграрних підприємств 102

Єгупов Ю.А., Єгупова І.М. Класифікаційні ознаки побудови системи планів підприємства 104

Ємельянов О.Ю. Оптимізаційний підхід до оцінювання економічних можливостей підприємств 106

Загородна О.М. Якість продукції як об'єкт маркетингового аналізу 108

Здрилюк В.Б., Лорві І.Ф., Стрижеус Л.В. Формування іміджу підприємства 110

Каменчук І.Ю. Ефективне управління конфліктами на підприємстві 112

Коваль К.В. Чинники формування та використання трудового потенціалу підприємства 114

Комардін Н.С. Особливості проведення дивідендної політики шляхом застосування відповідних моделей. Їхні переваги та недоліки 116

Кравців М.Б. Вплив інноваційно-інвестиційної діяльності на забезпечення економічної стійкості підприємства 118

Кулик М.М., Кулик Т.Р. Напрямки управлінських рішень будівельних організацій на зруйнованих територіях 120

Кучерява М.В. Основні напрями міжнародного регулювання розкриття та представлення корпоративної інформації 121

Кушнір А.І. Чинники впливу на ефективність використання основних фондів 123

вантажних автотранспортних підприємств	
Лесик Л.І. Урахування зовнішнього середовища підприємства при оцінюванні його економічного потенціалу	125
Лесюк А.С. Оцінка рівня рентабельності підприємств в Україні	127
Лизанець А.Г. Інноваційні технології в управлінні персоналом підприємства	128
Лисак В.Ю. Роль творчого потенціалу при оцінці людського капіталу підприємств	130
Лисич В.В., Бала В.В. Прибутковість як запорука розвитку сучасного бізнесу	132
Лопушанський В.І. Особливості первинної публічної пропозиції акцій публічних акціонерних товариств	134
Лясковець О.В. Сучасний стан економічного розвитку підприємства ПрАТ «Запоріжбудмаш» та напрямки покращення його діяльності	135
Ляхович О.О., Антонюк О.Ю. Методичні засади оцінки фінансового стану підприємства	137
Мілашовська О.І., Шутак Ю.Б. Впровадження інновацій як метод удосконалення діяльності ресторану	139
Надточій Я.М. Управління кадровою безпекою як акцент сучасної теорії менеджменту	141
Овод Л.В. Інструменти системи інформаційно-аналітичного забезпечення організаційно-економічного механізму управління амортизаційною політикою підприємства	142
Орлова Н.С., Костюченко А.І. Крос-культурний менеджмент в умовах управління національним господарством	144
Петришин Н.Я., Малиновська Ю.Б. Основні напрями аналізування технологій стратегічного планування на вітчизняних підприємствах	146
Петрушка Т.О. Показники оцінювання ефективності використання ресурсів підприємства як індикатори вибору напрямів реалізації програми з ресурсозбереження	148
Плеханова Т.Є. Роль персоналу в процесі визначення факторів ризику інноваційної діяльності	150
Продан І.О. Інструментарій оцінювання якості обслуговування споживачів	151
Пугачевська К.Й., Машкаринець К.М. Оптимізація управління організаційно-економічним розвитком підприємства	153
Ріщук Л.І. Оцінка ризиків діяльності підприємства як важливий етап процесу ризик-менеджменту	155
Росола У.В. Маркетингова діяльність в умовах кризових явищ	157
Савич О.П. Сучасні маркетингові тренди на світовому ринку автомобілів	158
Сердюк О.С., Трушкіна Н.В. Щодо управління збутовою діяльністю вугледобувних підприємств на засадах державно-приватного партнерства	160
Серединська В.М., Федорович Р.В. Продукція та її функції як об'єкт функціонально-вартісного аналізу	163
Синиця Л.П. Проблематика функціонування підприємств молочної промисловості Вінницької області	165
Скворцов І.Б., Загорецька О.Я., Мельник В.М. Теоретичне дослідження економічних процесів з позицій економіста	167
Спільник І.В. Аналіз в обґрунтуванні товарно-асортиментної політики підприємства	169
Стеблюк Н.Ф., Волосова Є.Р. Аналіз логістичного потенціалу підприємства «АНР ГРУП» та визначення його логістичної стратегії	171
Стеблюк Н.Ф., Копейкіна Є.В. Проблеми розвитку мережевого маркетингу в Україні	172
Сусіденко В.Т., Сусіденко Ю.В. Методи мінімізації фінансових ризиків	174

підприємств

Тарасівська Л.С. Формування засад екологічного менеджменту на прикладі ДТЕК 175
Бурштинська ТЕС

Хаустова К.М., Грицу Г.В. Реінжиніринг бізнес-процесів як інструмент реалізації 177
стратегії

Ходзицька В.В. Формування системи стратегічного управлінського обліку 179
виробничих підприємств в умовах невизначеності

Чумак Л.М. Застосування багатофакторної моделі «Дюпон» для аналізу діяльності 181
ПАТ «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М.В. Фрунзе»

Шаркаді К.А. Інновації в сучасній системі менеджменту 183

Шевченко В.С. Імідж керівника як фактор підвищення ефективності діяльності 185
підприємства

Юрив Х.В. Сутність та сучасний стан бюджетного відшкодування ПДВ в Івано- 186
Франківській області

СЕКЦІЯ 4. РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Pataki Gábor Agrárvallalkozások statisztikai helyzetértékelése Kárpátalja vonatkozásában 188

Resler Dmytro Zadania i perspektywy rozwoju współpracy transgranicznej obwód 190
Zakarpackiego

Головко О.М., Горват Е.С. Перспективи розвитку санаторно-курортних комплексів 192
Закарпатської області

Грянило А.В., Кузьма В.І. Соціально-економічні основи курортної галузі 194

Дем'ян Я.Ю., Королович О.О. Особливості розвитку аграрного сектору Закарпатської 196
області

Дергалюк М.О. Інноваційна інфраструктура як фактор розвитку агропромислових 197
комплексів регіонів

Калашнікова Х.І., Панфьоров О.С. Соціально-економічний розвиток територій як 199
складова процесу структурної перебудови економіки

Карлова О.А., Склярук Н.І. Економічна природа і функції інфраструктури 201

Микуланинець С.І. Особливості оцінки туристичної привабливості регіону 203

Папп В.В. Роль підприємництва у соціально-економічному розвитку регіонів країни 204

Попело О.В. Методологічні підходи задіяння продуктивних сил регіону в умовах 206
євроінтеграції

Пугачевська К.Й. Активізація розвитку регіонів на інноваційній основі 208

Снігова О.Ю. Необхідність формування плану відновлення економіки Донецької і 210
Луганської областей, постраждалих від бойових дій, на засадах неоіндустріалізації

Стегней М.І., Максютова-Грешкулич Д.В., Максютова О.В. Регіональні 212
особливості трудових ресурсів України

Тульчинський Р.В. Загрози щодо забезпечення економічної безпеки розвитку 213
регіонів

Феср О.В. Стан іноземного інвестування в Закарпатській області 215

Цалан М.І. Механізми розвитку в регіональній економіці 216

Чорій М.В., Ільтьо Т.І. Застосування QR - кодування в розвитку туристичної галузі 218
регіону

Чучка І.М. Муніципальний маркетинг – як необхідна складова сучасного механізму 220
місцевого самоврядування

СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА, ДЕМОГРАФІЯ ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Звонар Й.П. Економічна активність населення Закарпатської області в умовах кризи 222

Ланченко Є.О. Регулювання соціально-трудо­вих відносин у сільському господарстві	224
Семененко І.М., Семененко М.М. Роль соціальних інститутів у забезпеченні сталого розвитку соціально-економічних систем	226
Трофимов А.В. Аналіз базових функцій систем соціального захисту населення в країнах ЄС	228
Чубірка Г.І. Демографічний стан та міграційний рух Закарпатської області	230
Юрчик Г.М. Сутність та система фінансування соціальної політики	232
СЕКЦІЯ 6. ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ	
Bacsó Róbert A Kárpátaljai hitelszövetkezetek működésének aktuális problémái	235
Vinska O.Y., Tokar V.V. Agonizing banking system in Ukraine: consequences of so-called stabilization measures	237
Арович М.В. Складові власного капіталу підприємства у вітчизняній та міжнародній практиці	238
Бобух С.О. Сутність державного бюджетування	240
Бондарева О.Г. Грошово-кредитна політика Національного банку України	241
Буряченко А.Є. Фінансові чинники урбанізаційних процесів	243
Гладинець Н.Ю. Тенденції розвитку банківської системи України	244
Ігнатишин М.В. Оцінка якості кредитного портфеля банку як інструмент забезпечення активізації кредитного процесу	246
Конащук Н.Е. Контроль у сфері публічних закупівель	248
Корецька Н.І., Якубовський В.О. Методичний підхід до оцінки стану розвитку еквайрингу	250
Кулікова Є.О. Сучасні виклики пенсійної реформи України	252
Куліченко В.О. Роль програмно-цільового методу в становленні системи управління інноваційними проектами і програмами	254
Кунаєв А.Ю. Оцінка зрілості бізнес-процесів машинобудівного підприємства	255
Лебеда М.О. Оподаткування малого підприємництва в Україні й провідних економічних системах	257
Лендел М.М. Оптимізація грошових потоків на підприємстві	259
Люзович Т.І. Фінансова політика окупованих територій	261
Мазур А.М. Державні запозичення в Україні: стан та прогнозування	262
Малець С.С. Загальні тенденції оподаткування у країнах ЄС	264
Нестерова С.В. Проблеми методології фінансового аналізу при оцінці фінансового стану підприємств	266
Петричко М.М. Напрями реформування податкової політики в Україні	268
Сафонова Л.Д. Ризики казначейського обслуговування видатків бюджету: чинники та шляхи їх мінімізації	270
Сологуб С.І. Нові податки для фізичних осіб – підприємців у 2017 році	272
Сусіденко Ю.В. Методи мінімізації фінансових ризиків підприємств в обліку	273
Татаріна Т.В. Роль посередників в реалізації страхових послуг на ринку страхування життя	275
Тищенко О.І. Реформування обліку операцій банків з цінними паперами в банках України	277
Чвортко Л.А., Кирилюк І.М. Детермінанти розвитку ринку страхування життя в Україні	279
Чисова Є.О. Сучасний стан та розвиток валютного ринку України	281
Чубарь О.Г. Сучасні тенденції розвитку ринку муніципальних цінних паперів в Україні	283
Шевчук О.А. Удосконалення порядку систематизації інформації про доходи для	285

відображення їх у звітності

Шовкун І.А. Фінансові параметри діяльності промисловості як відображення стану інвестиційного клімату 288

СЕКЦІЯ 7. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Ганькович А.Е. Сучасні реалії та перспективи зовнішньоекономічної діяльності в Закарпатській області 291

Ерфан Є.А. Проблеми розвитку та шляхи удосконалення прикордонної інфраструктури України з сусідніми країнами - членами ЄС 293

Маліновська О.Я., Вапнічна О.А. Сучасний стан інвестиційної співпраці Польщі та України 295

Маліновська О.Я., Джиговська Л.І. Залучення іноземних інвестицій в Україну 296

Медведева І.В. Концепція культури Т. Парсонса 298

Пугачевська К.С. Регулювання імпорту товарів в умовах євроінтеграції 299

Пшик-Ковальська О.О., Мірзоева Д.Р. Аналізування динаміки статей платіжного балансу України 301

Швайка Л.А. Глобальні виклики сьогодення 303

Юр'єва П.Б. Теоретико-методичні аспекти дослідження територіальної організації зовнішньої торгівлі 304

СЕКЦІЯ 8. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Білак Г.Г. Екологізація аграрного бізнесу як одна з головних умов виробництва екологічно чистої продукції у Карпатському регіоні 307

Доломина А.В. Раціональне землекористування України 308

Кубатко О.В. Флуктуації та циклічність еколого-економічних показників 311

Маляр Д.М. Сутність, завдання та інструменти екологічного маркетингу регіону 313

Мельник Л.В., Полінчук О.П. Передумови, що стимулюють модернізацію системи обігу з відходами в Україні 315

Михайлюк І.І. Особливості рекреаційного природокористування в Закарпатті 316

Наливайко Н.Я. Альтернативні шляхи переробки деревних відходів 318

Новаковська І.О., Шинкарчук О.О. Проблеми прогнозування міського землекористування столиці України 320

Паулик А.Я. Ресурсозбереження як основа екологізації економіки 322

Рогач С.М. Зарубіжний досвід еколого-орієнтованого механізму регулювання сфери природокористування 324

Сагайдак І.С., Козюра Д.О. Стандарти ISO в системі екологічного менеджменту 326

Стегней М.І., Архангельська А.І. Економічний механізм формування збалансованого природокористування в концепції забезпечення сталого розвитку сільських територій 328

СЕКЦІЯ 9. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

Безпалько І.Р. Маркетинговий аудит у забезпеченні економічної безпеки видавничо-поліграфічних підприємств 331

Бігун У.В. Економічні інтереси як основа забезпечення економічної безпеки енергоринку 333

Гегедош К.В., Фозекош М.Л., Ковальчук І.Є. Економічна безпека Закарпатської області в системі міжнародного регіонального співробітництва 335

Дегтяр О.А., Трегуб А.Д. Система забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства 337

Івченко Є.А. Трансформаційний цикл функціонування та розвитку системи 339

економічної безпеки підприємства	
Карабанов О.В., Черан Є.М. Стратегічні напрями державного регулювання соціально-економічного захисту аграрного бізнесу України	341
Кухар М.Ф. Вдосконалення нормативно-правового забезпечення економічної безпеки підприємств залізничного транспорту в умовах реформування галузі	343
Кучінка Т.В. Значення індикаторів структурних складових кризових процесів	344
Лінтур І.В., Русин І.В. Забезпечення фінансової безпеки комерційних банків як фактору впливу на фінансову безпеку країни	346
Проскура В.Ф. Економічна безпека: регіональний аспект	348
Рейкін В.С. «Італійський» метод оцінки тіньової економіки	350
Тищенко В.В. Інформаційна безпека банку	352
Шевчук І.А. Шляхи запобігання загрозам фінансової безпеки підприємств	354
СЕКЦІЯ 10. УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЕКТАМИ	
Мартишин І.В. Управління бізнес – проектами	356
Рубіш М.А. Інвестиційні проекти в економіці регіону	357
Стрельников Р.М., Батушанський М.А. Соціальна складова інституціональних державних інвестицій	359
Товт Т.Й. Роль бізнес-планування в управлінні проектами	361
СЕКЦІЯ 11. УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ	
Брюховецкий Я.С. Мотивация конкурентных отношений и инновационного развития экономики	365
Кушнірук В.О. Вплив кадрової політики на конкурентоспроможність підприємства	367
Лизанець А.Г., Котубей Б.В. Конкурентоспроможність транспортного підприємства як об'єкт оцінки та управління	369
Павлов К.В. Узагальнення класифікаційних ознак об'єктів нерухомого майна	371
СЕКЦІЯ 12. МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ	
Drachuk YU.Z., Snitko YE.O., Voloshchuk O. On development of intellectual educational potential of ukraine	373
Tomasz Kuk Zarządzanie kompetencjami menadzerskimi w kontekście podejścia coachingowego	374
Csoóri Zsófia Az Eötvös Loránd Tudományegyetem (Budapest) működésének konceptuális alapelvei: pedagógiatörténeti és igazgatási aspektusai	376
Бачинська О.М. Мотивація навчальної діяльності студентів ВНЗ	378
Бистрицька Н.В. Реалізація функцій управління в навчальному закладі	380
Боліла С.Ю., Федорова Т.В. Проектно-орієнтований підхід при вивченні дисциплін управлінського циклу як складова підготовки менеджера	381
Гаврилець О.В., Югас Д.Й. Розвиток посередницьких структур на ринку освітніх послуг	383
Заглинська Л.В. Проблеми модернізації економічної освіти в Україні	385
Лавренова М.В. Інтеграція економічних знань в умовах загальноосвітньої школи	387
Лалак Н.В. Формування у молодших школярів економічних понять на уроках «Я у світі»	389
Мельников А.Ю. Оценка работы преподавателей вуза при помощи методов интеллектуального анализа данных	390
Мочан Т.М. Функції менеджменту освіти як частина управлінського циклу	393
Мрихіна О.Б. Ідентифікація ролі трансферу технологій у контексті розвитку моделей функціонування університетів	395
Піняк І.Л. Освіта як детермінуючий фактор інноваційної економіки	397

Тележинська Н.В. Шляхи стимулювання активності студентів до творчості	399
Товканець Г.В. Вища економічна освіта в Україні: напрями розвитку і удосконалення	401
Товканець О.С. Управлінська компетентність в контексті професійної підготовки менеджерів освіти в європейських країнах	403
Щербан Т.Д., Гоблик В.В., Добош С.Ю. Проблеми професійної підготовки майбутніх економістів	405

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ

Реформування стимулювання праці є необхідною передумовою виходу економіки нашої держави з кризи. Зниження рівня якості, продуктивності та інтенсивності праці зайнятих пояснюється помилками у визначенні тактики і стратегії щодо оплати праці і стимулювання праці загалом. Персонал є найбільш цінним ресурсом підприємства, формування механізму мотивації та стимулювання праці сприятиме покращенню внутрішніх умов та забезпечує конкурентоспроможність. В сучасних соціально-економічних відносинах потреби персоналу підприємства займають одне з провідних місць в досягненні стратегічних цілей підприємств. На даному етапі, велике значення у мотивації праці мають моральні стимули і соціальні пільги. Основним елементом, за допомогою якого здійснюється процес мотивації праці є стимул. У науковій літературі поняття «стимул» трактується як зовнішнє спонукання до дії, поштовх, спонукальна причина [3, с. 304]. Дослідження сутності понять «мотивація» і «стимулювання», дозволили виявити системну єдність, взаємозв'язок і взаємозалежність мотивації трудової діяльності як внутрішнього суб'єктивного процесу формування спонукання до праці, і стимулювання праці як комплексу зовнішніх чинників впливу на поведінку працівника – на відміну від традиційного розуміння мотивації і стимулювання як окремих самостійних явищ. В даний час відсутнє чітке й об'єктивне розмежування сутності понять «мотивація», «стимулювання», а також «мотив» і «стимул» [1].

Розрізняють чотири основні види стимулів:

-примусові заходи. У демократичному суспільстві на підприємствах використовуються адміністративні методи примусу: зауваження, переведення на іншу посаду, перенесення відпустки, догана, звільнення з роботи.

-матеріальне заохочення-сюди відносяться стимули в матеріально-речовій формі: заробітна плата і тарифні ставки, винагорода за результати, премії з доходу чи прибутку, компенсації, путівки, кредити на покупку автомобіля або меблів, позики на будівництво житла та інше.

-моральне заохочення-стимули, спрямовані на задоволення духовних і моральних потреб людини: подяки, почесні грамоти, дошки пошани, почесні звання, вчені ступені, дипломи, публікації в пресі, урядові нагороди та інше.

-самоствердження-внутрішні рушійні сили людини, які спонукають його до досягнення поставлених цілей без прямого зовнішнього заохочення. Це найсильніший стимул з відомих в природі, однак він проявляється тільки у найбільш розвинених членів суспільства.

Практичне втілення механізму стимулювання працівників обов'язково відбувається завдяки використанню широкого кола методів:

- економічних (прямих) – заробітна плата (різні форми та системи заробітної плати); премії за продуктивну працю і раціоналізацію; участь у прибутках; заохочувальні, компенсаційні та гарантійні виплати; доплати за стаж і сумлінну працю на підприємстві;

- економічних (непрямих) – пільгове харчування; нагороди цінними подарунками; кредити на житло та придбання товарів; відшкодування витрат за користування житлом, транспортом, зв'язком; оплата навчання;

- адміністративних – гнучкі робочі графіки; зміни у режимі праці; сприяння творчим відпусткам і відрядженням;
- організаційно-виробничих – охорона праці; покращання умов праці; збагачення праці; програми підвищення якості праці;
- морально-психологічних – подяки; оголошення та повідомлення досягнень; участь у системі оцінки результатів праці; нагороди почесними відзнаками; проведення урочистих зібрань;
- соціальних (не грошових) – просування по службі; участь у прийнятті рішень на більш високому рівні; профілактичне та лікувально-оздоровче медичне обслуговування; зміна соціального статусу працівника [2, с. 47].

Кількість методів стимулювання праці є досить значною, тому їхнє використання на підприємствах повинно ґрунтуватися на багатьох чинниках, серед яких як головні можна виокремити: чисельність і структуру персоналу, організаційну структуру та культуру персоналу, поточні результати господарської діяльності підприємства та стадію життєвого циклу підприємства.

Побудова механізму стимулювання праці передбачає створення конкурентоспроможної системи винагород працівникам, які забезпечують отримання додаткового прибутку або є основною рушійною силою в колективі. Адекватна оцінка процесу мотивації на підприємстві та вмале управління ним є ключовим аспектом забезпечення економічних інтересів працівників різних підприємств на практиці.

При побудові ефективного механізму стимулювання праці доцільно спиратися на такі принципи:

- 1) першочергово необхідно виявити матеріальні та нематеріальні потреби працівників, що можуть прямо впливати на результативність їхньої роботи;
- 2) працівники підприємства повинні повною мірою володіти інформацією про діючу систему стимулів на підприємстві;
- 3) надані матеріальні стимули повинні бути економічно виправданими та застосовуватися тільки з урахуванням бюджету підприємства;
- 4) система стимулів повинна бути зрозумілою співробітникам і кожен співробітник повинен знати за що, за які заслуги йому зарахований або не зарахований той чи інший стимул.

1. Грішнова О. Система трудової мотивації працівників в умовах соціально-економічних перетворень в Україні / О. Грішнова, А. Жигір // Україна: аспекти праці. - 2006. - №7-8. - С.75-79. 2. Сардак, С. Мотивація та стимулювання працівників вітчизняних підприємств С. Сардак // Україна: аспекти праці. – 2008. - № 6. – С.45-51. 3. Словарь иностранных слов / под ред. И.В. Лехина и Ф.Н. Петрова. – М.: ЮНВЕС, 1995. – 659 с.

УДК 330.339.9

О.І. ПРОСКУРИНА

викладач,

Харківський механічний технікум ім. О.О. Морозова, м. Харків, Україна

ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Міжнародні економічні відносини представляють собою складний комплекс виробничих, торговельних, фінансових, науково-технічних, валютно-кредитних зв'язків між країнами, який дає можливість ефективного використання ресурсів, збільшення світового обсягу товарів і послуг. Найбільш значущі форми міжнародних економічних відносин такі: міжнародна торгівля, міжнародний рух капіталів, міжнародна міграція